

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

DIRECTOR: AUGUST MATONS

Doctor en Ciències Agràries

Cap del Servei Tècnic d'Arbres fruiters de la Mancomunitat de Catalunya

COL·LABORADORS

JOAN AGUILÓ :: LISINI ANDREU :: JOAN ANGEL I GENÍS
JOAN ARUMÍ :: LLORENÇ BADELL :: JOSEP R. BATALLER
GUILLÉM DE BENAVENT :: LEANDRE CERVERA :: ALBERT
DANEO :: P. C. DANÉS I CASABOSCH :: FRANCESC DOU
M. FAURA I SANS :: PERE J. GIRONA :: PERE GON-
ZÁLEZ :: LLUIS GUITART :: JOAN GUITERAS :: MANUEL
LLENAS :: PERE J. LLORT :: ARNEST MESTRE :: CRISTÓ-
FOL MESTRE :: JAUME NONELL I COMAS :: FRANCESC
NOVELLAS :: VICENS NUBIOLA :: C. OLIVERAS I MASSÓ
CARLES PI SUÑER :: JAUME RAVENTÓS :: JOSEP M.ª RENDÉ
M. ROSSELL I VILÀ :: JOAN SALOM :: JOSEP M.ª SOLER
I COLL :: SEGIMON VANDRELL :: ERASME D'YMBERT

VALERI SERRA I BOLDÚ (SECRETARI)

SUMARI

Un magnífic exemple de cooperació agrària. La obra del Sindicat agrícola de Poble de Mafumet, per *Gaietà Ivern*, pvre. — L'ensenyament agrícola a França, per *M. Rossell i Vilà*. — L'adob de les plantes de test, per *Vicens Nubiola*. — L'alfals, per *J. Viladot Puig*. — La viticultura a Califòrnia, per *R. Sala Roqueta*. — Els concursos de bestiar de la Mancomunitat. — Comen-
taris. — Informació vinícola, per *Pere J. Llort*. — Informació oleícola, per *Lisini Andreu*. — Noticiari. — Notes del Departament d'Agricultura de la Mancomuni-
tat de Catalunya. — Consultori, per *T. T.* — Ofertes i demandes dels Sindicats.

**Bàscules
caixes per a
cabals
Pibernat
Parlament, 9
Barcelona**

Agricultors!

Empleeu juntament amb els
adobs químics o orgànics el

**Fertilitzador
Radiactiu H. B. C.**

MARCA "U. R. T"

que és un poderós estimulants
de la vegetació que augmenta
les collites d'un 20 a un 50 %

De venda en les principals cases d'adobs

LA HISPANENSE INDUSTRIAL
I COMERCIAL, S. A.

BARCELONA
Bruch, 42
Tel. S. P. 678

MADRID
Argensola, 4
Tel. M. 4146

**SOCIETAT ENOLÒGICA DEL PENEDÈS
SERDÀ, ROS I C.^A - Vilafranca del Penedès**

PREMSES CONTINUES "MABILLE"

Les més perfeccionades : Les més sòlides : Les més econòmiques

BOMBES DE VEREMA "MABILLE"

Instal·lacions modernes per a Cellers Cooperatius

Productes Enològics : Aparells d'anàlisi de vins

Adobs químics : Sofres i Solfats

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

AGRICULTURA

REVISTA AGRÍCOLA CATALANA

Dies de sortida: 5 i 20 de cada mes

Subscripció: Barcelona, any: Pessetes 9 - Fora: Pessetes 10 - Estranger: Pessetes 11
Número solt: Pessetes 0'50

Un magnífic exemple de cooperació agrària

L'obra del Sindicat Agrícola de Pobla de Mafumet

EL dia 24 de gener, prop passat, el Sindicat Agrícola i Caixa rural firmava en la notaria de Tarragona a càrrec de D. Manuel Creuet, l'escriptura per la qual adquireix, mitjançant el pagament de 62,000 pessetes, l'hisenda «Mas Escardó».

Afavorir la petita propietat dels socis ha estat sempre, ja des de l'any 1917, en què vàrem començar a ajudar a la direcció del Sindicat, un dels nostres bells ideals; a l'efecte, quan el cas se presentava amb facilitat es cercava qui prestés diners al soci que, sense posseir, enmatllejava per a comprar; és dir el no tenir res era per nosaltres una quasi omnipotent recomanació. Eren aquests els ensaigs del plan que persegüem i que avui és de tan cremant actualitat.

Entrats en l'any 1919, vàrem proposar ja obertament el plan que el Sindicat comprés grans finques, que repartiria després als associats més mancats de terra, explicant la importància i transcendència del projecte. No obstant la proposició no va cristalitzar en fet de seguida, car mancava qui vulgués vendre, i amb el preu es posés a tir.

Mig a palpentes, anant cercant com cauria al nostre poder la hisenda cobdiciada va presentar-se la venda del «Mas d'Escardó». Ja la tenim!... Mes, com serà feta la percellació? Cadascú mirava la qüestió baix el seu punt de mira. Tothom que hagi conviscut amb els pagesos, compendrà quins problemes se'ns plantejaven i que demanaven una prompta i atinada resolució. Tots escollien la millor parcel·la, i per ella haurien donat quelcom més del valor que ells mateixos li atribuïen. «Aqueixa és tota del president; aquella, ben vist, del senyor Rector, que sembla no hi podrà faltar»; així es feien els càlculs, repartiments, etc., etc. I aquesta dificultat d'un just i equitatiu repartiment semblava tan difícil de conseguir que no faltà persona, digne de tota consideració i apreci, que la

estimà impossible, fent-nos avinent al presentar-li un esboç del nostre plan, que era del tot irrealitzable el nostre somni daurat...

De seguida vàrem voler surtir de dubtes i veure si, en efecte, era o no practicable una parcellació com a funció del Sindicat, i posant mans a l'obra vàrem escriure les bases que com a reglament avui ens han servit per a la parcellació i que foren aprovades en junta general el dia 16 de gener passat.

¿Com es realitzarà la parcellació per a que sigui justa i moralitzadora, convertint, per l'estalvi, al pagès en propietari?

Comprada la hisenda, una ponència composta per tres socis (art. 3 de les bases) la divideixen senyalant a cada part el valor en pessetes i demés condicions, com número de ceps, arbres, aigües, qualitat del terreny, etc., aixecant també un plano de cadascuna que juntament amb l'escriptura haurà de protocolitzar-se, tenint així els límits de les parcelles força d'escriptures

Per a poder obtenir una parcel·la el soci deu pertànyer al Sindicat des de dos anys, ésser major d'edat i pobre; quina condició deu acreditar-se per un certificat del secretari de la Caixa, segons el qual, la seva riquesa, en finques rústiques, no passi de 25,000 pessetes (art. 5).

L'adjudicació es fa previ rigurós sorteig entre els pretendents a cada una. Cada soci sols pot demanar-ne una, formant un grup entre els quals es fa el sorteig. (Arts. 6 i 7).

El número que cadascun té dins de l'urna, és en proporció inversa a la seva riquesa i en proporció directa al nombre de fills. La riquesa que no arriba a 5,000 pessetes dóna al soci cinc números; quatre si passa de 5,000 i no arriba a 10,000, tres si passa de 10,000 i no arriba a 15,000 etc., fins a 25,000 (art. 8).

El número de fills passant de quatre li dóna un número per cada fill. Si un soci per exemple es tan pobre que no té res de propietat rústica o tan poca cosa que no arriba a la valor de 5,000 pessetes, i té deu fills, tindrà cinc nombres pel concepte de pobre i sis pel nombre de fills: del 1 al 11 inclusiu. Un altre que pretén la mateixa parcel·la, però la riquesa del qual es, verbigràcia 9,000 pessetes i té sols tres fills, obtindrà quatre números com a pobre i cap pel concepte de fills; els seus números seguiran des del 12 inclusiu al 15 inclusiu; i així quants la pretenguin.

L'article 11 determina la escrupulositat del sorteig; aquest, no obstant, pot donar la sort al qui té menys números, car pot sortir la bola 13, 14, etc.

Els arts. 13 i 14 prohibeixen al soci favoregut el pendre part en cap altra parcellació que no hagi amortitzat la primera i l'obliguen a portar els fruits a les seccions que el Sindicat tingui muntades pel millor aprofitament dels fruits.

El plaç màxim per amortitzar es senyala en deu anys; el soci pot pagar tantes dècimes parts com cregui oportú, quedant tan aviat com vulgui amo de la parcel·la; de les parts aplaçades pagarà l'interès ordinari que la Caixa tingui establert (l'ú per cent més del que puja.) Pagat l'últim duro, el Sindicat farà a son favor l'escriptura notarial. (Arts. 15, 17 i 18).

El «Mas d'Escardó» l'hem repartit en 8 parcel·les, desiguals, de tres mil pessetes la primera i tretze mil l'octava. Al fer el pagament de la primera dècima part, amb els corresponents interessos, de la part aplaçada, es dóna al soci un document privat determinant les condicions de la venda, etc., etc.

Varen presentar-se més de trenta sol·licitants, però va aclarir-se el nombre en fer constar clarament i ben concretament que el Sindicat i Caixa no obririen cap préstec ni sobre la dècima part que obligava a pagar, ni sobre els interessos de les parts aplaçades.

La finca té 32 jornals, completament aprofitats; està ben situada, entre el ferrocarril i la carretera que van de la Pobla-Morell a Reus; les terres són d'immillorable qualitat, totes ben plantades de vinya, oliveres, avellaners i ametllers en plena producció; té 105 hores d'aigua setmanals d'una mina que no és gaire abundant; al mig hi ha una masia on hi vivien els amos i els masovers.

La distribució l'hem fet així: el lloc que era celler, per un soci; on hi havien els cups, per un altre; la casa dels masovers, completa, per una família, per un altre, les pallises, corrals, etc., per un altre; quedant pel Sindicat el pis que era dels amos amb la golfa, torratxa i esplana amb quatre platans. Està tot en tan bon estat com si fos nou. La disposició és tal que el Sindicat, independentment, té la seva porta central d'entrada, i els socis junten la llur part de casa amb llur finca corresponent. La part principal reservada al Sindicat es presta per a fer efectiva la direcció tècnica de la finca com a Camp experimental i Escola pràctica.

¿I com ha reunit el sindicat i Caixa els cabals per a assolir tan bell ideal?

A últims del 1917 fou necessari cercar un crèdit per a pagar els venciments de les primeres obres del Celler cooperatiu, que costaven seixanta mil pessetes; de l'encallament va treure'ns la fundació, a últims de 1918, de la Caixa rural. Avui comptem amb un Celler que ens costa 169 mil pessetes; un molí d'oli, 26 mil pesetes; per casal social 2,500, i actualment tenim una munió de milers de pessetes bestretes als socis.

El misteri s'explica, doncs, per l'organització, força i marxa esplèndida de la *Caixa rural*. Ella ens ha permès arribar fins a la present situació en les obres d'explotació agrícola de caràcter social. Les impo-

sicions sumen actualment 150,000 pessetes; hi han repartides 320 llibretes d'estalvi, i en vendre els fruits que tenim al Cellar creiem poder pagar les pessetes que debem a fora, portant per les nostres soles forces aquestes grans institucions agrícoles (grans per nosaltres, car no comptem en el poble més enllà de cent veïns): un Cellar, un Molí d'oli i un Camp experimental amb l'hisenda de «Mas d'Escardó».

GAIETÀ IVERN, *Prevere*

L'ensenyament agrícola a França

FRANÇA, com se sap, és un país de tradició cultural. La cultura agrícola francesa ha informat de sempre en les principals qüestions científiques que s'han debatut. Es per aquesta raó, que creiem interessant donar, àdhuc resumidament, una idea de l'ensenyament agrícola de l'Estat veí, car és de ses Escoles d'on han sortit els descobriments, base del progrés agrícola.

L'ensenyament agrícola a França es divideix en tres graus. L'Institut Nacional Agronòmic, les Escoles Superiors d'Agricultura i altres establiments que els agruparem en el nom d'Escoles Elementals d'Agricultura.

L'Institut Nacional Agronòmic fou creat per la llei del 3 d'octubre de 1848, essent instal·lat a Versalles, en les dependències de l'antic Domini Reial, amb l'objecte de donar una ensenyança científica, ensems que pràctica. Amb aquest criteri, l'Institut reuní una colecció de professors entre els quals s'hi ha de comptar a Duchartre, Doyère, Becquerel, Würtz, de Saint-Venant, Boitel, Tassy, Baudement, L. de Lavergne i G. Ville, sots la direcció del comte de Gasparin. L'Institut comptava, entre bosc i conreu, 1,500 hectàrees; comprenia tres masies, en les quals s'hi hostatjaven 274 caps de bovins, representant les principals races, i de 100 a 115 caps de cavallins. Bruscament, els Poders públics suprimiren l'Institut en 1852.

Després de la guerra de 1870, un dels primers projectes de l'Assemblea Nacional fou el de reconstituir l'Institut Agronòmic, però la vida efímera de l'Assemblea no pogué realitzar el projecte. El govern de la República, en 1876, féu votar la llei creant de nou l'Institut.

L'Institut s'instal·là en el Conservatori d'Arts i Oficis, d'una manera provisional, obeint a raons purament econòmiques. La direcció del nou Institut fou confiada a M. Tisserand, el qual procurà voltar-se dels savis més il·lustres d'aquella època tals com Boussingault, Becquerel, Delesse, du Breuil, Aimé Girard, Hervé Mangon, Leonce de Lavergne, Víctor Lefranc, Vesque, Blanchard, Duclaux, Grimaux, Sanson, Müntz, Risler, Schloesing. El Consell de perfeccionament presidit per J. D. Dumas, comptava entre els seus membres el general Morin, Pasteur i Boussingault.

Per decret del 23 de desembre de 1882, es comprà un terreny on s'edificà l'actual establiment que dona als carrers d'Arbalète i Claude-

Bernard. L'Institut ocupa una superfície de 7,000 metres quadrats, dels quals n'hi ha 3,000 de edificats. Els edificis, d'apariència senzilla, estan compostos de sales d'estudi o aules, dos amfiteatres, sales de col·lecció i nombrosos laboratoris per a Química general, Química agrícola, Fisiologia, Micrografia, Botànica, Mecànica, Zoologia, Microbiologia, Geologia agrícola, Física i Meteorologia, Zootècnia, Viticultura, Agricultura comparada, Tecnologia i Maquinària agrícola. A més hi ha una Biblioteca amb 28,000 volums. De 1876 a 1901, l'Institut disposà per a camps d'experiències la finca de la Faisanderie, a Joinville-le-Pont, propietat de la vila de París. En aquesta finca s'installaren grans laboratoris per a remeiar els deficients del Conservatori d'Arts i Oficis. Però el què calia a l'Institut era procurar-se en les millors condicions possibles camps d'experiència suficients i una masia ben manada on els professors i els alumnes s'hi poguessin traslladar amb facilitat. Aquesta finca la proporcionà un antic alumne de l'Institut Agronòmic. La finca té 281 hectàrees. Està situada a Noisy-le-Roy, molt a prop de Versalles.

L'Institut Agronòmic admet dues categories d'alumnes: els oficials i els lliures. L'admissió dels alumnes lliures no dóna dret a sofrir cap examen i, per consegüent, a l'obtenció de cap diploma. Els alumnes oficials solament poden ingressar mitjançant concurs, concurs que comporta nombrosos exàmens, pel fet del gran nombre de candidats que es presenten cada any. La preparació per a ingressar a l'Institut Agronòmic exigeix un any almenys de preparació especial, comptant en què els alumnes posseeixen el batxiller i al mateix temps que siguin estudiants distingits.

Els exàmens comprenen Aritmètica, Algebra, Geometria, Trigonometria, Geometria descriptiva, Mecànica, Cosmografia, Química, Zoologia, Botànica i Geologia.

El règim de l'Institut és l'externat. Les classes són al matí i a la tarda; les classes matinals comencen a dos quarts de nou i acaben a dos quarts d'onze; a la tarda, comencen a dos quarts de dues. Cada alumne és preguntat almenys una vegada a la setmana.

La carrera es pot cursar en dos anys. L'any escolar comença el 15 d'octubre i es termina a la primera quinzena de juliol. Les vacances duren, aproximadament, tres mesos, durant les quals, els alumnes estan obligats a passar-les en una masia ben manada i deuen participar a tots els treballs.

L'Institut Agronòmic és administrat per un director el qual té immediatament a les seves ordres un subdirector, dos inspectors, un oficial de secretaria i un bibliotecari. El personal docent es compona de *Professors titulars de les càtedres*; de *Conferenciants*, de *Directors de pràctiques*, de *Repetidors* i de *Preparadors*.

L'ensenyança de l'Institut Agronòmic es caracteritza en primer lloc per les dificultats que troben els alumnes per ésser admesos, ja que abans de la guerra, per a 80 places, es presentaven de 250 a 300 candidats. La selecció que s'opera durant el concurs d'admissió, permet eliminar del programa de cursos les matèries que es poden considerar suficientment conegudes. Aquesta condició determina una gran economia de temps i permet reduir a dos anys la duració normal de la carrera. És per aquesta raó, que l'ensenyança de Física no comprèn més que la Me-

tereologia, l'Òptica i algunes conferències sobre Electricitat i les seves aplicacions industrials. El curs de Química General és un curs de Química Orgànica aplicat als productes de la Indústria agrícola, exigint, naturalment, que els alumnes coneguin suficientment els metaloides i els metalls.

L'ensenyança que es dona a l'Institut està composta de tres parts:

1.ª El primer any, i sobretot durant el primer semestre, els alumnes reben l'ensenyament superior de les ciències aplicades a l'agricultura. Aquesta primera part, pot anomenar-se estudi de les *ciències fonamentals de l'Agronomia*.

2.ª Durant el segon semestre del primer any, i tot el segon any, els estudiants cursen l'Art agronòmic, és a dir, *l'ensenyança de l'Agronomia*. Tots els cursos es complementen per exercicis pràctics nombrosos, que faciliten la comprensió de l'ensenyament teòric i que tendeix a donar als alumnes la pràctica de laboratori, pràctica que adquiriran sobretot el tercer any.

3.ª Durant els dos anys d'estudis i des del començament, després durant les vacances que separen el primer del segon any i el segon del tercer, els estudiants s'exerceixen en l'ensenyança pràctica tant pel que es refereix a les indústries com en les grans explotacions que visiten. Aquest ensenyament constitueix el de la pràctica agrícola.

Una de les característiques de l'ensenyament de l'Institut Agronòmic és l'especialització. Cada branca de l'ensenyament està confiada a un professor, el qual ha fet de l'ensenyança que dona, l'objecte dels seus treballs i de la seva vida.

Els cursos constitueixen solament una part de l'ensenyament. Els exercicis i treballs pràctics ocupen la meitat del temps que els alumnes passen a l'Escola.

El quadro d'ensenyances de l'Institut és el següent:

<i>Primer any</i>	<u>Lliçons de 1 hora i 1/2</u>	<u>Conferències de 1 hora i 1/2</u>	<u>Conferències de 1 hora</u>
<i>Biologia dels vegetals cultivats a França i a les colònies.</i> —M. X., professor. M. Fron, doctor en ciències, conferenciant de Patologia vegetal, encarregat del curs.	35		
<i>Anatomia i Fisiologia comparada dels animals domèstics.</i> — M. Moussu, doctor en medicina, professor a l'Escola de Veterinària d'Alfort i de la Societat Nacional d'Agricultura, professor	30		
<i>Zoologia agrícola.</i> —Dr. Marchal, membre de l'Institut, professor. . . .	30		
<i>Física i Metereologia.</i> —M. Angot, director del Laboratori Central Meteorològic, membre de l'Acadèmia d'Agricultura	30		10

	Lliçons de 1 hora i 1/2	Conferències de 1 hora i 1/2	Conferències de 1 hora
<i>Geologia agrícola.</i> —M. Cayeux, doctor en ciències, professor al Col·legi de França, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, professor.	25		5
<i>Química orgànica aplicada als productes de la Indústria agrícola.</i> —M. Demoussy, doctor en ciències, assistent al Museu d'Història Natural, conferenciant		30	
<i>Economia política.</i> — M. Souchon, membre de l'Institut i de l'Acadèmia d'Agricultura, conferenciant, professor en l'Escola		20	
<i>Viticultura.</i> —M. Viala, doctor en ciències, membre de la Societat Nacional d'Agricultura, professor.	25	2	
<i>Agricultura general.</i> —M. Schribaux, enginyer agrònom, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, professor	30	14	
<i>Química agrícola.</i> —M. André, doctor en ciències, professor.	24		
<i>Microbiologia.</i> —M. Kayser, doctor en ciències, conferenciant		15	
<i>Matemàtiques aplicades.</i> —M. Pelissier, inspector general d'enginyeria rural, professor	30		
<i>Matemàtiques.</i> —M. Thévenin, inspector general honorari de telègrafs, conferenciant		12	1
<i>Zootècnia.</i> — M. Voitellier, enginyer agrònom, professor.	25		
<i>Topografia.</i> —M. Sangle, professor	—	—	—
<i>Química analítica.</i> —Anàlisi i demostracions químiques.—M. A. Ch. Girard, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, professor, director del laboratori de Química	8	8	
<i>Economia rural.</i> —M. Josep Hitier, professor en l'Escola de dret, professor	20		
<i>Piscicultura.</i> —M. A. Deloncle, enginyer agrònom, senador, conferenciant		15	
<i>Avicultura.</i> —M. Voitellier, enginyer agrònom, professor.		6	
<i>Electricitat.</i> —M. Dongier, doctor en ciències, conferenciant.		10	

<i>Segon any</i>	<i>Lliçons de 1 hora i 1/2</i>	<i>Conferències de 1 hora i 1/2</i>	<i>Conferències de 1 hora</i>
<i>Tecnologia agrícola.</i> —M. Lindet, doctor en ciències, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, professor.	37		5
<i>Economia rural.</i> —M. Josep Hitier, professor a l'Escola de dret, professor.	20		
<i>Química agrícola.</i> —Mr. André, doctor en ciències, professor.	26		
<i>Zootècnia.</i> — M. Voiteulier, enginyer agrònom, professor.	25		
<i>Agricultura especial.</i> —M. Schribaux, enginyer agrònom, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, professor.	20		8
<i>Química analítica.</i> —Anàlisi i demostració química.—M. A. Ch. Girard, enginyer agrònom, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, professor, Director del laboratori de Química	14		
<i>Arboricultura.</i> —M. Nanot, enginyer agrònom, Director de l'Escola nacional d'Horticultura de Versalles, conferenciant: M. Bussard, sub-director de l'Estació d'assaigs a Novennes, suplent		12	
<i>Agricultura comparada.</i> —M. Hitier, enginyer agrònom, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, conferenciant		30	
<i>Dret administratiu i legislació agrícola.</i> —M. X, professor. M. Chapsal, director general d'abastiments, conferenciant, encarregat del curs	25		5
<i>Enginyeria rural.</i> —M. Ringelmann, membre de la Societat nacional d'Agricultura, enginyer agrònom, professor	50		
<i>Patologia vegetal.</i> —M. Fron, doctor en ciències, conferenciant.	20		
<i>Economia forestal.</i> — M. Demorbain, inspector, professor.	35		
<i>Hidràulica.</i> — M. Carrier, enginyer agrònom, inspector d'enginyeria rural, professor.	30		
<i>Cultius colonials.</i> —M. Dybowski, membre de l'Acadèmia d'Agricultura, professor	15		
<i>Topografia.</i> —M. Sangle, professor.	—	—	—

	Lliçons de 1 hora i $\frac{1}{2}$	Conferències de 1 hora i $\frac{1}{2}$	Conferències de 1 hora
<i>Comptabilitat</i> .—M. Tardy, Cap del servei de la mutualitat i de les cai- xes de crèdit agrícola, al Ministeri d'Agricultura, conferenciant. . .		5	
<i>Matemàtiques</i> .—M. Thévenin, inspec- tor general honorari de telègrafs, conferenciant.		40	

Durant les vacances que són aproximadament de tres mesos, els alumnes han de passar almenys dos mesos en una explotació ben portada. En tot el temps que estan a la masia, l'estada és inspeccionada pel Director dels treballs agrícoles del segon any.

Els alumnes deuen portar en primer lloc un diari de vacances de les operacions de conreu a les quals han pres part, o senzillament presentat; en segon lloc, un treball resposta al qüestionari que se'ls ha remès. Aquests dos treballs són qualificats i la qualificació es té en compte en els exàmens finals.

Gràcies als exàmens repetits, els alumnes estan sotmesos a un entrenament metòdic que els porta poc a poc a la possessió de conjunt, relativament considerable, de les matèries ensenyades a l'Institut. Hi han dues classes d'exàmens, exàmens *particulars* i exàmens generals. Un altre examen *pràctic* que es practica en els laboratoris o en el camp.

Els exàmens particulars, versen sobre 10 a 15 lliçons de cada curs. Els exàmens generals, davant dels professors, es refereixen al curs enter.

També hi ha exàmens pràctics ordinaris i exàmens pràctics de final de carrera, els quals tenen més importància i són judicats pels professors. Cada alumne sofreix durant la carrera uns 80 exàmens, aproximadament.

Les notes, amb coeficients determinats, donen la mitja de final de carrera i la qualificació, el dret gratuït al diploma i a les diverses prerrogatives consegüents.

M. ROSSELL I VILA

Professor de Zootècnia de l'Escola Superior d'Agricultura

L'adob en les plantes de test

EL deliri vers el conreu de la planta, del que escrivíem l'altre dia, no té mesura. Coneixem el cas, de belles conreadores, que desitjoses de donar ufana a les seves plantes, grandària a les flors, empenta als testos de la finestra, recullen amb vergonyosa valentia ço que ha deixat a la via pública el ruc del drapaire; ho recullen mig d'amagat, en paratges solitaris, entre dos llustres o hi envien a recullir-ho el germanet petit que no té gaires escrúpols.

Penso, llegidora o llegidor, que ens entenem sense necessitat de parlar més clar.

No és aquest l'adob, que la planta troba aviat. El fem fresc s'ha de descompondre, s'ha de confitar.

Bella conreadora, permet que t'expliqui com pots adobar les teves plantes sense necessitat d'haver de recórrer a la *recollida*.

La terra del test, degut a contínues regades, ha quedat rentada, esgotada. La gran porositat dels testos, provoca una aireació abundant i una desecació ràpida de la terra que contenen.

D'aquí ve la necessitat de regar sovint i copiosament, sobretot els testos plens de terra lleugera (sorrenca).

Aquestes regades freqüents, arrossegueu avall el que la planta hauria de pouar amunt i necessita per viure. Pel forat de sota, s'escapen les substàncies nutritives, sobretot els nitrats.

La planta en el test, ha de créixer de pressa, se la força a que faci aviat el seu efecte.

Treiem en conseqüència que les plantes de test necessiten molt menjar i trobar-lo en un estat que se'l puguin menjar tot seguit sense necessitat de cuinar-lo, d'haver de sofrir gaires transformacions.

Permeteu l'expressió: se'ls hi ha de dar tot mastegat. Mengen, per les arrels més fines, i si els hi doneu fem fresc els hi serviu tall massa gros per una boca tan xica.

El que les plantes menjen són sals dissoltes en l'aigua. Quan regueu, aneu dissolent aquestes sals que es troben a la terra ja perquè aquesta els contenia ja perquè les hi haveu posat en forma d'adob, però si la terra ja està rentada de tan regar, no dissolieu res.

Què és el que la planta necessita? Els químics ho han determinat. Han agafat una planta, l'han portada als seus laboratoris, l'han desfeta o analitzada i han tingut coneixement de la seva composició. I seguint les seves investigacions han trobat que cada mena de planta tenia la seva composició particular, i que en cada part de la planta hi dominava un o altre element nutritiu. Els químics han publicat el resultat dels seus anàlisis, dient: en un quilo de tal planta, hi ha tant d'això, tant d'allò, i llavors buscant substàncies que portessin el que s'havia trobat en les plantes es fa una barreja, es posa a la terra i és el que precisament la planta necessita.

És qüestió de números i balances.

Conreador casolà, no et desanimis. Ja veig que comences a malpensar en la dificultat d'aquest càlcul.

Efectivament, si per cada test haguéssim de fer tants números, s'acabaria la bella florida dels balcons i finestres.

Perquè dona més pler sortir a l'eixida i conrear un roser, que conrear la matemàtica. Els que haurien de calcular, són els jardiners que es dediquen al negoci de la flor, així ho fan els jardiners estrangers.

Els que han analitzat la planta han trobat que el que s'havia de posar a la terra, són els quatre elements, nitrogen, àcid fosfòric, potassa i calç, en distintes proporcions, segons la planta.

Aquests quatre elements es troben en proporcions diferents en la fulla o en la flor.

Tenim, doncs, que conreant plantes qual efecte solament és el verd (aspidistres o fulles de saló) necessitaran una mena d'adob, i altra mena conreant-ne d'altres la valor de les quals és la flor.

Les substàncies químiques que porten el nitrogen són els nitrats i les sals amòniques, essent aquestes sals les que convenen a les plantes de fulla per a donar-los creixent.

L'àcid fosfòric el porten els fosfats, la potassa, les sals de potassa i la calç, les de calç, com per exemple, el guix, essent necessari per a una bella florida l'aport d'àcid fosfòric.

El que voleu és una fórmula concreta, oi?

Compreu a ca l'adroguer les substàncies per a compondre la fórmula següent:

Superfosfat de calç, 15 grams.

Nitrat de sosa, 8 grams.

Sulfat de potassa, 7 grams.

Barregeu-ho bé, tireu-ne un parell de grams de la barreja, en una ampolla de litre i reguin-se les plantes de flor cada diumenge.

Per a les plantes de verd, de fulla, la següent:

Superfosfat de calç, 10 grams.

Nitrat de potassa, 20 grams.

Dissolts igual que l'anterior, a raó de 2 grams per litre.

Si volguéssiu usar els adobs barrejant-los en la terra en sec, agafeu 200 grams de superfosfat, 100 de sulfat de potassa i 50 de nitrat, els barregeu bé, i quan prepareu les terres i afegiu d'aquest adob a raó de 2 grams per quilo de terra, tenint present que un test de 10 centímetres de diàmetre conté uns 300 grams de terra, i un de 24 centímetres 5 quilograms.

Usant adobs químics líquids tal com hem indicat, posem a disposició de la planta, una bona quantitat de menjar a punt d'empassar-se'l.

VICENS NUBIOLA

Professor de Floricultura a l'Escola de Bells Oficis

L'alfals

Si examinem una mata d'alfals arrencat de soca-arrel cridaran la nostra atenció els elements constitutius següents: arrel, tany, fulles, flors i fruit, dels que donem a continuació llurs especials característiques.

L'arrel és gairebé sempre senzilla, i si quiscuna volta ofereix ramificacions des del nus vital o en sa total llargada, és com a cosa excepcional, car generalment és un sol cos el que s'endinsa en la terra. És fibrosa, de fibres apretades i resistents que la fan fàcilment esqueixable al llarg i difícil de partir al través. La seva llargada varia considerablement amb l'edat, podent arribar a mides que talment semblen fabuloses.

En el Museu de Berna se'n conserva una de setze metres de llargada; en l'exposició celebrada el 1914 a l'Observatori Salesià de Turin, se'n presentà una de deu metres; de quatre metres per avall ja no són excepcionals. El 1919, m'explicava el senyor Mestre de Golmés com en sa propietat, desenrunant una sitja de temps abandonada, els sorprengué una ar-

rel d'alfals tant llarga com fonda era la sitja, uns tres metres. El gruix varia també d'una manera remarcable, més quasi sempre està en relació amb la llargada.

Com sigui que de sobre l'arrel surten pluralitats de brots, el *tany* és difús; de consistència herbàcia-llenyosa; angulós; de gruix variable, no passant dels quatre mil·límetres, corresponent-ne un terç aproximadament al moll, que és flonjo, i ocupa la part central. És d'un verd pàl·lid, més fosc quan més jove, que va esblaimant-se en envellir-se, degut, segurament, el desenrotllament que va prenent el borriçol finíssim que el cobreix en sa total llargada. De troç en troç ofereix unes semi-nuositats degudes al naixement allí, en l'aixella de les fulles, de branques secundàries o de raïms florals. La llargada total oscil·la entre mig i un metre, arribant rarament a aquest màxim.

Les *fulles* són disperses, peciolades, amb el peciol acanalat; compostes de tres folíoles o fulletes insertades al final del peciol principal per altres de més petits. El límit dels folíols és peninervi, aovet-eliptí, dentat en la mitat superior, pubescent del revers, que té el mateix color del tany, i sense burrim en l'envers, que és d'un verd fosc. El peciol en el punt d'inserció amb el tany ofereix un aixamplament a cada costat, que són les estipules, de forma llancejada, dentades en la base, del mateix color de les fulles i que abracen al tany fins a la seva mitat. De l'aixella de les fulles, com s'ha dit, naixen els raïms florals o les ramificacions del tany, acompanyats freqüentment d'altres fulles més petites.

Estan les *flors* reunides en inflorescència dita *raïm*, del qual el pedicel surt de l'aixella de les fulles, i al que estan unides per altre pedicel petit de vint a vint i cinc flors. En cada raïm veiem: el *calze* que és gamosepal, quasi cilíndric, distingint-se ben bé l'extremitat lliure en punta llarga dels cinc sepals; la *corola*, que és irregular, de cinc pètals desiguals, lliures i de color entre violaci i blavós, quasi blancs en la part closa dins del calze; els *estams*, que són deu, dels quals nou es solden entre si pels filaments, quedant lliure el desè; el *pistil*, reclus entre els estams, resta com protegit per aquests, però fàcilment separable d'ells pel portell que deixa l'estam no soldat, dels que es diferencia pel color verd pàl·lid que ofereix l'ovari.

Provenint el *fruit* de la flor, es conserva distribuït en els mateixos raïms axilars. És una petita llegum retorçada en espiral, sense embans interiors que la divideixin en compartiments, i contenint en sa cavitat única pluralitat de grans, en nombre variable de cinc a dotze. Si badem una tabella per a examinar les *llavors*, veurem que són diminutes, d'un color d'oli més o menys fosc i llustrós, i de forma arrunyonada.

Prenent per base tot ço que haurem vist examinant curosament totes les particularitats d'aquesta planta, podrem fixar-la específicament dintre la classificació de totes elles, lo que han fet ja els naturalistes amb el nom *Medicago Sativa*, de la tribu *Trifoliolaeas*, de la família *Papilionacies*, ordre *Lleguminosae*, sèrie *Diplostèmona*, subclasse *Dialipètals superior*, classe *Dicotiledònies*, subtipo *Angiospermes*, tipo *Fanerògames*.

Encara que avui creixi espontània en les terres d'Ibèria, tot fa creure que no és oriündia d'aquí, i el seu nom genèric *Medicago* — compost de *médicus* = medo i *àgere* = conduir — com el primitiu vulgar *médica* amb que se la conegué, asseveren la creença de Plini que diu ésser portada de la

Media a Grècia en temps de Barius, estenent-la després els grecs per alguns països de sa dominació, essent els romans els que l'acabaren d'extendre per Europa, introduint-la a Espanya i reputant-la com la més excellent de les plantes forratgeres; fou respectada més tard pels alarbs, canviant-li el nom i batejant-la amb el d'*al-fasfas*, que és el que perdura encara, si bé un xic modificat, més no tant profundament que precisi l'explicació de la seva metamorfosi. De més difícil explicació que el nom alfals seria segurament el d'*oserda* amb que es designa aquesta planta en algunes comarques catalanes.

Per al conreador d'alfals serà interessant, segurament, conèixer la vida que pot tenir la planta aquesta, i tan llarga és que no obeer a algun agent patògen, le seva mort no seria pas possible fixar-la certament. Les dades, p-rò, diuen que els anys de vida poden ésser molts. Veiem-ho: Les arrels dels alfals d'Urgell arrencats als sis anys de la sembra tenen una llargada mitja de seixanta centímetres. Corresponen, doncs, deu centímetres per any. Aquella arrel de Berna havia viscut, doncs, 1600 : 10 = 160; la de Turín, 1000 : 10 = 100 anys; aquelles de quatre metres 400 : 10 = 40 anys. A Juneda, després d'una conferència que vaig donar en «El Foment», m'explicà el seu president que ell posseïa *un alfalsar en plena producció* que fou sembrat l'any que s'inaugurà la Sucrera de Mernaguens, fa uns vint-i cinc anys.

J. VILADOT PUIG

Agramunt

La viticultura a Califòrnia

REBEM una carta d'un amic i ens diu que la collita d'enguany als pagesos de Catalunya no els troba amb la satisfacció que hauria de reportar una bona collita. El cost de producció ha anat, incessantment pujant i el preu de venda va al revés incessantment baixant.

Ço ens dóna motiu a pensar, i hom veu persistentment la present situació de la viticultura d'aquest país, la viticultura de Califòrnia, que avui dia deu ésser la que està més pròspera del món, i en la que no s'hi ovira ni la més mínima menassa de crisi de cap mena. I podríem afegir que aquest benestar l'han assolit després de passar per un tan perillós problema, que si no li haguéssin trobat una solució, haguera produït una crisi tan ferma, que no hauria tingut altre irremediable conseqüència que la mort completa i absoluta de la viticultura del país. Però sortosament per als viticultors d'aquí han sortit del mal pas més enfortits que no eren abans. Llàstima que el seu cas no sigui el mateix de Catalunya i tindriem la satisfacció de donar la solució, per a que l'apliquessin els nostres vinyaters. Però sens cap mena de dubte dins de la solució d'aquí, hi ha quelcom que té valor general, i que val la pena de copiar-se.

Els E. E. U. U. tenen votada i en efectivitat una llei que priva la fabricació i comerç de tota mena de begudes alcohòliques. La llei, en bon principi, era de bon tipus draconiana, però en l'actualitat hi ha certes reserves en aquesta privació absoluta. Es permet en alguns estats la fa-

bricació de begudes alcohòliques, d'una força que no passi de 1'5 per cent en alcohol contingut — verdaderes aiguetes, que satisfan al que no té altre cosa. — Es permet igualment la fabricació de líquids alcohòlics, per a fins medicinals, vins destinats a fins sacramentals, i els colliters de raïms poden fer per a l'ús de la família, i els caps de família — també la última ampliació de la llei — 200 galons de vi — al voltant de 9 hectolitres sense que d'aquest vi fet tinguin el dret de vendre'n una sola gota. Han de consumir-lo tot ell dins de la família. Almenys ço és lo que la llei disposa. Es fortament punit el vendre vi per a beure, i al dir vi s'enten tots els altres líquids que contenen alcohol. Segurament a més d'un català haurà amoinat aquesta disposició, al trencar-li de cop i volta l'exportació que fes a n'aquest estat.

La llei sembla impopular, almenys ho és francament a Califòrnia. En la campanya per l'elecció de president, el candidats no es descuidaren d'esposar l'orientació que pendrien en la qüestió de la «llei seca» que és com es coneix la dita prohibició. Ço demostra si interessa actualment als EE. UU. la dita qüestió. Es va a crear un cos especial de policia encarregat de perseguir als contraventors de la llei, i no hi ha cap altre cos que tingui tanta feina, no a agafar bebedors sinó a fabricants i comerciants de vins o coses que s'hi assemblen. I és sumament interessant veure amb que es troben aquests bons americans. Aquests mateixos dies s'està aclarint aquí un assumpte d'aquesta mena, en el que hi estan complicats de policia, polítics de la localitat, es parla de crims entremig, i que al pendre desenrotllament, ha fet que el ministre de la Governació ordenés una enèrgica actuació. Es contenen a l'efecte cassos interessantíssims. I, segurament, el fet més interessant és que tot i havent-hi una tan enèrgica prohibició, es troba, pagant enormement, tot el vi, i altres begudes que hom vol.

Fa pocs dies va estar atravesant Nord Amèrica el príncep hereu de la corona de Rumania; i ens consta que al marxar li van demanar que opinava de la llei prohibitòria i ell, amb molta sorna, respongué: — ¿Quan comença a ésser efectiva aquesta prohibició? —

Hi havia en el país, en begudes alcohòliques naturals la sidra, la cervesa i el vi. La sidra tenia poca importància, les fàbriques de cervesa, que eren verdaderament colossals, reberen una forta sotragada, però gairebé totes segueixen fent cervesa, que no té alcohol — és una cervesa ben agradable i que no emborratxa —, però han perdut la importància que no tenien bans. I queda la fabricació de vi. Pràcticament la producció de vi només té importància a Califòrnia. Els vinyaters de Califòrnia, avui dia, s'ha dit abans, són els que estan millor del món.

Califòrnia l'any abans d'entrar en vigència la prohibició, l'any 1918, essent un any curt en collita, va produir en vi sol uns 32 milions de galons — el galó val 4,54 litres. — D'aquesta producció de vi n'esportava una major part als altres estats de la Unió, un altre bon xic a l'Amèrica llatina amb etiquetatge francès, i havia assolit ja obrir-se un respectable mercat a la Índia i al Japó principalment. La present llei permet, amb certès traves, el exportar vi. Però actualment ni hi pensa, perquè no té la meitat dels raïms que dins dels EE. UU. mateix li comprarien. A l'ésser això, només que unes notes de informació, no volem ficar-nos en altres parts de la producció vinyatera; però per a que no quedés forma-

da la impressió de que aquí sols feien vi, hem de fer avinent que al mateix any 1918 es van produir a Califòrnia al voltant de 175,000 tones de panses, que a un rendiment de 25 per cent representa una producció de unes 700,000 tones de raïms destinats a fer panses. Aquesta és la part més important, econòmicament parlant, de la viticultura del país. Demés d'això hi ha mils de vagons que carregats de raïm de taula van de les vinyes als grans centres de consum.

La producció vinyatera fins fa poc aquí no tentava a ningú el provar-la. La producció de panses havia deixat passar el comerç d'elles a ne'ls comerciants, i no haig d'afegir la conseqüència. Tots els pagesos catalans saben lo que passa en tal cas. Actualment, pot dir-se que no hi ha pansa per vendre, que no sigui venguda per la federació de productors. Ara és una atracció el posar-se a plantar ceps per fer panses. La producció de raïms per a fer vi era una de les produccions que s'aguantaven per un voler de Déu; els que s'hi dedicaven no feien altre cosa que vegetar i desesperar-se. En mancar la competència estrangera, conseqüència de la guerra, el preu dels raïms per a fer vi, va arribar a pujar al preu de 20 a 30 dòlars la tona. Però va venir la gran crisi, va venir la «lleï seca». A l'estiu de l'any 1919, va entrar en vigor la malesstruga lleï. Evidentment els vinyaters valia més que calessin foc a les vinyes, i no se'n cuidessin mai més de ceps ni raïms. Va venir el mes d'agost, i al Sur de Califòrnia ja tenien els raïms madurs, i al mateix temps apareixeren compradors, que sens que els pagesos ho demanessin els hi donaren per als seus raïms, 50 i 60 dòlars per la tona. Vingué el mes de setembre i octubre al Nord del país, i els pagesos que ja estaven al tantu ja no donaren la verema per 50 dòlars, sinó que n'arribaren a treure fins a 90 dòlars la tona. Aquesta collita d'enguany, havent-hi una tendència general en el país a la baixa, pràcticament no s'ha venut raïm per a fer vi, a sota 100 dòlars la tona, i per efecte de les darreres disposicions sobre la matèria, es poden trobar raïms, verema, al preu de 130, 140 dòlars. El preu normal de la verema abans de la guerra i de la prohibició, era de 10 dòlars la tona.

R. SALA

(Continuarà)

Els concursos de bestiar de la Mancomunitat

DES del 27 de febrer al 31 de març la Mancomunitat celebrà cinc concursos de bestiar. La tasca que té empresa per a millorar la nostra ramaderia és doncs, intensa i pels resultats que van anotant-se també fecunda.

Anem a parlar dels celebrats al Prat de Llobregat, per animals de corral, el dia 27 de febrer; a Pons d'espècie porcina, el dia 3 de març, i a Balaguer, de bestiar boví lleter de raça suïssa, el dia 6 del mateix mes.

Concurs del Prat del Llobregat

En el concurs del Prat, es demanaven galls, gallines i ànecs de més de vuit mesos i menys de dos anys, conills de set mesos a tres anys, tots aptes per a la reproducció.

El tipus de gall que es desitjava premiar és el de la raça del Prat, el qual posseeix els següents caràcters:

Gall: Cresta senzilla, dentada amb cinc o sis puntes, ben dreta; ull viu i enèrgic; orelletes blanques i molsudes; bec de color grisenc; barballeres carnosos i allargades; coll llarg, esvelt, cobert de ploma fina, amb lleugera clenxa al davant, deixant veure un pit ample i sortint; dors ample i ensellat vestit de plomes lleugerament caigudes; espatlles separades i poc sortints; costellam arodonit; cuixa ben musclada; cua inclinada, ben fornida de plomes graciosament arquejades; potes gruixudes, mitjanament llargues, color blau piçarra, netes de plomes, amb quatre dits llargs i forts. Pell blanca i fina. Plomatge leonat. Coll dors, i ales ros o roig. Ventre, pit i cuixes, ros més clar; cua negra—verdosa amb reflexes metàl·lics. Pes de 3'5 a 5 quilos.

Gallina. El cap com el gall, però amb la cresta caiguda. El plomatge tot ros, menys la cua i el cap de les ales negra. El demás, com el gall, proporcionant a un pes de 2'5 a 3'5 quilos.

Dels *ànecs* es demanaven els millors exemplars del país.

Els *conills* s'exigia que tinguessin el pelatge gris argentat i el pes mínim 3'5 quilos.

Els galls i gallines (Prat ros), es demanava que fossin presentats en lots d'un gall i dues gallines oferint-se per aquest aviram els següents premis:

Un lot d'un gall i dues gallines, 150 pessetes; un lot d'un gall i dues gallines, 125 pessetes; un lot d'un gall i dues gallines, 100 pessetes; dos lots d'un gall i dues gallines a 75 pessetes, 150; cinc lots d'un gall i dues gallines a 50 pessetes, 250, total, 775 pessetes.

Els conills (pelatge gris argentat), devien presentar-se en exemplars solts, i tenien consignats com a premis:

Masclcs: un premi de 100 pessetes; un de 75 pessetes i dos més de 50, 100 pessetes.

Femelles: deu premis de 15 pessetes cadascú.

Els ànecs (del país), també a lots, i s'oferia per ells els següents premis:

Un lot d'un mascle i dues femelles, 75 pessetes; un lot d'un mascle i dues femelles 50 pessetes; dos lots a 25 pessetes, d'un mascle i dues femelles, 50 pessetes, total 175 pessetes.

Total de premis 1,375 pessetes, dels quals dugues parts els donava la Mancomunitat de Catalunya, i la terça part l'«Asociación General de Ganaderos del Reino», amb la cooperació de la qual es feu aquest concurs.

El Jurat estava format pel doctor D. Manuel Llenas, president; don Salvador Castelló, vocal, i D. M. Rossell i Vilà, secretari.

Es presentaren a concurs 33 galls i 66 gallines; en quant a l'altre aviram i conills els exemplars foren molt escassos.

El Jurat atorgà els següents premis:

Galls i gallines: 150 pessetes, a Francisca Carreras, de Viladecans:

100 pessetes, a Joan Sanfeliu, de Gavà; 75 pessetes, a Dolors Vergès, del Prat; 50 pessetes, a Joan Sanfeliu, de Gavà; 50 pessetes, a Josep Pugés, del Prat; 50 pessetes, a Ramon Munés, del Prat.

El Jurat cregué que solament s'havia de donar un tercer premi a Roch Mas i Gibert, per un lot d'ànecs, i no concedir-ne cap pels conills presentats.

El professor d'Avicultura, senyor Castelló, féu una exposició raonada del veredict del Jurat, la qual fou un complement per a la coneixença dels caràcters de la raça del Prat, que indubtablement serà aprofitada pel següent Concurs.

El Concurs, que havia despertat molta expectació, fou presenciat per un nombrós públic, i entre les personalitats rellevants molts propietaris de la comarca, el diputat per la Mancomunitat senyor Massó, l'alcalde i regidors del Prat, el propietari senyor Pujol, de la Junta de Ramaders, i molts altres noms que sentim no recordar.

Concurs de Pons

A la comarca zotècnica de Mig Segre, on la Vila de Pons està enclavada, a excepció del Municipi de Torà i algun altre, es pot dir que el bestiar porquí existent és una conseqüència de la labor dels Serveis de Ramaderia d'anys enrera, car no hi havia des de Pons a Oliana una cria de bestiar porquí. En l'actualitat solament a Pons hi ha un centenar de truges de cria.

Però els exemplars presentats al Concurs no responien del tot al tipus porcí desitjant, motiu pel qual els premis primers no podé adjudicarlos el Jurat, donant-ne no obstant de més petits per a estimular d'aquesta forma els petits ramaders.

Aquest concurs es celebrà també amb la cooperació de la Junta Regional de l'Associació General de Ramaders del Regne.

Les característiques del bestiar demanat eren aquestes:

El cap de perfil concau, socavat, l'orella petita posada en forma de visera, el morro curt, xato; el coll fornit, curt, el pit ample, l'espatlla ben musclada, la creu partida, l'espina recta, costellam arrodonit, la gropa ampla, quadrada per la part de darrera; el ventre prop de terra, ben desenrotllat en les truges; les cames curtes i els peus petits. El promig de les mides que havien de tenir els verros, era: alçada, 80 centímetres; perímetre toràcic, 1'30; llargada de l'espina, 1'60. Les truges amb un promig d'alçada de 78 centímetres, perímetre, 1'25 i llargada de l'espina, 1'58.

Per aquest Concurs els premis de la Mancomunitat eren: 500 pessetes per un verro de dos anys; 350 per un verro de més d'un any; 300 per un verro de més d'un any; 200 per un verro de més d'un any; 200 per una truja de dos anys; 150 per una truja de més d'un any; 125 per una truja de més d'un any; dues truges, a 100 pessetes cada una, 200, i 150 per dues truges, a 75 pessetes cada una.

En total 2,175 pessetes de la Mancomunitat, i 1,000 pessetes que oferi la «Associación General de Ganaderos» per a premiar 100 porcellades a 100 pessetes cada una.

El Jurat, compost per don M. Rossell i Vilà, president; D. Josep Vilanova, veterinari i criador de porcs d'Agramunt, vocal, i don Lluís

Ticó, alumne especialista ramader, secretari, atorgà els premis d'aquesta forma, entre els 3 verros i vint-i-cinc truges que hi optaren:

Un premi de Ptes. 300 a un verro de don Ramon Vilaplana, de Torà, un premi de ptes. 125 a una truja de don Francisco Huguet; altre de 100 pessetes a una de D.ª Carme Porredon, de Pons; un altre de 100 pessetes a una de D. Aleix Torrà, d'Oliana; i altres de 75 a una de don Antoni Codina, de Pons.

Dels premis de l'«Asociación General de Ganaderos del Reino» se n'adjudicaren un de 100 pessetes a la porcellada de don Magí Castells; i altre a una de don Joan Torrà.

Havent el Jurat de pernoctar a Pons, s'aprofità la vetlla per a celebrar un acte de divulgació ramadera, al Sindicat Agrícola, on el professor Sr. Rossell i Vilà donà una conferència sobre el Concurs i les possibilitats ramaderes de la comarca.

L'entusiasme despertat entre els propietaris i ramaders ha estat gran, i no dubtem que el concurs anunciat per a dintre de dos anys es veurà sumament concorregut, i amb exemplars de pura raça.

Concurs de Balaguer

La Comarca d'Urgell va fent-se intensament ramadera. Però hi predomina la raça holandesa, i això fa que el concurs no hagi estat concorregut en proporció a la població ramadera. La Mancomunitat ve preconitzant la necessitat de estendre la raça schwitz o suïssa, i com que devien ésser-ne exclosos els exemplars que no ho fossin, féu públic en els cartells les senyals d'aquesta raça que són:

«Cap relativament gros; front ample i pla, un poc excavat entremig de les òrbites; cara curta i grossa; les banyes de secció circular en el toro, lleugerament aplanades en la vaca, inés aviat curtes que llargues, sortint de cada costat del cap i aixecant-se després amb la punta dirigida en l'aire; orelles grosses, plenes de pèl groguenc.

Coll curt i groixut en el toro, un poc més allargat en la vaca; les costelles arrodonides, el pit ben avall; espinada recta, ben plena en el toro, no tant en la vaca; ronyons amples, ventre gros; anques amples, la cua que no estigui enfonzada entre les cuixes, ni tampoc que el seu naixement faci una volta que munti més que els ossos de l'acabament de la gropa.

Camès curtes, peus de grandària regular.

Alçada, terme mig en els toros adults, 1'47 m., i en les vaques 1'36 m.

El pelatge va del bru al gris, però sempre al llarg de l'espinada els pèls un xic més clars que a la resta del cos. El morro, l'anús, la natura i la pell de les turmes negrenques o tacades de negre. Les peülles i la punta de les banyes són negres.

La color totalment rosada de la natura, de l'anús i de la pell dels botons, així com també les taques blanques a qualsevol part del cos, són senyals d'impuresa.»

Els premis eren:

1,000 pessetes per a un toro amb totes les dents permanents; 800 pessetes per a un toro de més de dos anys; 1950 pessetes (a 650 cada un) per a tres toros de més de dos anys; i 5,500 pessetes (a 500 pessetes cada una) per a 11 vaques. En total, 9,250 pessetes.

L'Associació de Ramaders oferia: 750 pessetes per un lot de 5 vaques; 500 pessetes per un lot de 3 vaques; 310 pessetes per un anoll; 270 per un anoll; i 1,200 (a 200 pessetes cada una) per sis anolles. En total, 3,395 pessetes.

Els premis de la Mancomunitat atorgats foren els corresponents a dos toros, un propietat de don Antoni Juny, de Balaguer, i un altre de don Ignasi Girona, de Sant Jordi de Mollé.

Les 11 vaques premiades eren una de don Joan Fàbregas, de Vallfogona; altra de don Francisco Sorribes, del mateix poble; dues de don Josep Rubió, de Bellcaire d'Urgell, i set de don Ignasi Girona, de Sant Jordi de Mollé.

Els premis de l'Asociación general de Ganaderos del Reino, foren concedits a tres anolles, dues de don Joan Fàbregas, de Vallfogona, i una altra de Gaspar Lluch, de Ràpita, a 200 pessetes cada una.

El veredict del Jurat, que formaven els senyors don M. Rossell i Vilà, president; D. Adolf Vives, veterinari a Ripollet, vocal; D. Eduard Simó, secretari i alumne especialista ramader, fou molt ben rebut pel públic que presencià l'acte, que fou nomenat, assistint-hi entre altres distingides personalitats el Conseller de la Mancomunitat D. Josep Caceran i Borràs, i el Sr. Alcalde i Regidors de la Ciutat.

COMENTARIS

Agricultors per a les colònies

No ho diguem amb vistes a Espanya, mes tampoc podem perdre de vista el Marroc, ja que sembla que allí fiten aprofitaments colonials o de dominació els nostres estatistes.

El South-Eastern de Wye serviria com exemple si tenim en compte l'afany que al Regne Unit mostra en preparar aptes per a ses colònies. Anglaterra no es país d'agricultura, i, amb tot, treballa i prepara un jovent destre en ses escoles de professorat agronòmic.

Escoles amplemment dotades, amb tallers i laboratoris i terres annexes de variats cultius i en elles la cria de bestiar i aviram i aprofitament de subproductes, carn, llet, llana, força, femeters, etc.

Tallers de fusteria, mecànics, montatges; de reparació d'utilitatges; gimnassos, estadis, patis, corrals, estables, enfermeries; ferratge i carroceries. Granges i tallers; magatzems i hortes; jardins i prats. Quatre anys d'estudis tècnics i manuals, de diàries pràctiques, d'aprofitaments màxims.

No és menester dir si el jovent experimentat en estos centres, frueix d'una preparació que després, al Canadà o a l'Àustràlia, dongui magnífics rendiments.

A pesar de tot

Els bancs no donen diners; el crèdit s'ha reduït d'una manera formidable; malgrat les més serioses garanties, els agricultors no poden obtenir préstecs. El moment és greu per a tots i potser més encara pels sindicats que es troben en el període de l'adolescència, en el període crític

que marca el pas decissiu cap a la plenitud, quan les promeses i els somnis s'han de traduir en realitat.

Però, per sobre de totes les dificultats, els Sindicats han de continuar llur obra, han de reforçar llur organització, han d'estendre llurs activitats invadint tots els camps de la producció.

I els diners? Els diners constitueixen, avui, després de la guerra, l'obstacle més petit. Cal solament tenir voluntat. L'exemple admirable dels Sindicats de Martorell, de Cervera, de Tivissa, de Ciutadella i de molts d'altres, no ha de quedar infructífer.

Si els bancs no proporcionen diners, poden proporcionar-los els mateixos agricultors.

Al cap i a la fi, el sacrifici—si de sacrifici pot parlar-se—serà en llur propi benefici.

Els que veuen lluny

Hi han *convençuts* que asseguren que el moviment cooperatiu que està transformant a Catalunya no serà més que una ventada que passarà ràpidament, deixant en l'ànima del pagès un profund desengany. Són aquests homes que posseeixen un prodigiós *ull clínic*; per a donar més força a llur opinió, fixen dates: *d'aquí a cinc anys* els Sindicats hauran fracassat i els magnífics locals bastits amb tant de sacrifici passaran a ésser propietat particular. Ja ho veieu. L'esforç meravellós que ha aixecat a la Conca de Barbarà, a l'alt Camp de Tarragona, a l'Urgell, a les Garrigues, és inútil; és energia esmerçada sense profit. Aviat tornarem com abans, perden tot ço que fins ara havíem conquistat!

Però no els cregueu a aquests falsos profetes que vaticinen desgràcies. Els Sindicats agrícoles existeixen des de fa anys a Catalunya i a l'estranger, i viuen i s'expandeixen i la llur força creix cada dia i van dominant la producció agrària. I la dominaran...

La Junta d'Aranzels

Hi ha *bullit* amb això de la Junta d'Aranzels. Els agricultors, com sempre, queden postergats i oblidats.

Al Parlament, un diputat, En Matesanz, ha explicat coses estupendes. Formen part de la Junta d'Aranzels, *en qualitat d'agricultors o ramaders*, grans industrials que tothom coneix com a poc amics de l'agricultura, com a fermes i antics defensors dels interessos de l'indústria. Demés del perjudici, la befa.

L'oli no s'exporta

Si el ministre de Foment destinés a altres afers la toçuderia que està esmerçant miserablement i en perjudici dels productors d'oli, seria segurament un gran ministre.

En moltes comarques la campanya oleícola ja ha acabat. D'aquí a pocs dies seran molt reduïts els molins que treballin encara. I, a pesar d'això, no sabem com haurem d'exportar l'oli, ni si el podrem exportar.

Es possible que el ministre no vegi la ruïna que està causant al país? ¿Es possible que no s'adoni que els nostres clients estrangers aniran a proveir-se als altres països productors i que nosaltres correm seriosament el risc de perdre els pocs mercats que tenim?

Deu haver-hi en tot això potser quelcom més que ignorància i inconsciència.

Vint milions perduts

En Claudi Oliveres, de la Enològica de Reus, ha comentat en un interessant estudi, ço que anyalment i com terme mig pert la vinicultura espanyola per la sola raó de fer fermentar indegudament els mostos, i, en xifres cabals, ens posa enfront de vint milions llençats.

I afegeix, com conseqüència, que al 5 per 100, aquesta pèrdua representa la més formidable de quatrecent milions de pessetes.

I això, per què? Ho diu sense eufemismes: «per manca d'ensenyança». Espaordidora ruquesa que ens fa malbaratar un cabdal tant fàcilment aprofitable.

Raó li sobra al encarar-se amb els ministres de Foment i Hisenda com promotors d'impulsos culturals, demanant-los acció noble i franca i prompte amb concessió de crèdits als centres docents oficials. I raó també quan assegura que l'esforç vindria a ser un «avenç reintegrable al cap de l'any» amb sols tenir present l'augmentació de la riquesa nacional tant barroerament malmesa.

Cellers cooperatius

L'esforç de la cooperació productora que està en raó directa a la matèria a elaborar, està en raó inversa a les dificultats que la elaboració comporta. Un exemple ens ho aclarirà. Les lleteries cooperades són fàcils en tant que reuneixen matèria intrínsecament igual, així com els cellers cooperatius són d'acoplament difícil per la heterogeneïtat dels productes que han de agermanar.

Per ço, val bé la pena que considerem alguns aspectes que en ordre a les dificultats senyalen Ghino Valenti i Niccoli i que es contrauen a quatre, que són:

a) La moderna industrialització enològica imposa un considerable capital d'implantació i explotació i, ademés d'ell, una direcció intel·ligent.

b) És major la durada de les operacions i, consegüentment, triguen més les efectivitats dels ingressos.

c) La manca d'unitat de primera matèria provinent de la diversitat de raïms adaptables a un tip de regió o encontrada.

d) L'aspecte moral dels agents cooperats que creuen separadament ésser els millors ampelògrafs, més entesos conresadors i més pràctics viticultors.

Posar a nivell els factors morals i econòmics, no és pas cosa fàcil, per ço que la organització és més retardatària, si bé més ferma un cop conseguida. L'ur consecució suposa un munt d'experiències no sempre sortoses, car com estament de competència, la cooperativa ve a trobar-se en els mercats amb poderoses palanques comercials desenteses de tot idealisme sociològic. Mes els cellers cooperatius resistents, són formidables concurrents per tal que no es trobin en un moment d'angoixa per falta d'estabilitat de llur crèdit, o que, sobrades de numerari, caiguessin en el gran aspecte de cooperatives capitals (trusts).

Un just terme en la tessi econòmica de Gide: «El treball no recompenat per salari, més sí un augment del valor del producte.»

L'oxigen en el vi

Com en mantes qüestions, trobem en esta el sí i el no de costum. Ravaz el preconitza, Ferré el combat, Malvezin el comenta.

I diu: «Jo l'he experimentat en estat gaseós pur, tal com s'obté en la destilació de l'aire líquid, i difundint-lo a través d'una paret porosa en el vi, transforma les seves sals ferroses en fèrriques, ço que permet la combinació amb el taní evitant la *casse ferrique* tan freqüent. Ademés, mata els ferments anaerobians i fins el aerobians, constituint una esterilització perfecte. Favoreix l'oxigen la formació de reserves pasteurianes purificades i fins he comprovat la precipitació del cremor tartre.»

Afegeix: «Es un excellent agent de vinificació i un recurs inapreciable en les expertes mans de l'enòlec. Principal integrador de l'aire, actúa en els traspalsos d'una manera natural i no crec que degui catalogar-se'l entre les substàncies prohibides. Penso, contrariament, que se l'ha de recomanar i fins substituir-lo a l'anhidric sulfurós, cos estrany i no sempre inofensiu que no sempre usem en la deguda mida.»

Es a dir, matèria apreciable, mes segurament una pràctica que demana destresa, prudència i bona fe a l'excutar-la.

INFORMACIÓ VINÍCOLA

Recullint impressions sobre la situació sindicalista que en nostra nació té ample exercici, ha circulat la Agencia Havas aquests dies un telegrama. Poca cosa tindria de notable el fet, si la impressió que referim no vingués d'una procedència oficial francesa.

Le Temps, diari que sol rebre inspiracions ben fonamentades, ha declarat que ara menys que mai trobarà ressò a França la extremitat revolucionària, ja que (textual) «s'ha arribat a un acord econòmic entre Espanya i França».

Desconeixem els punts de la referència, bé que teníem avisos de negociacions; tampoc sabem els graus d'intel·ligència i, naturalment, hem de desconèixer l'alcanç de les bases de conveni. Però, ja que es retreuen armonies comercials franco-espanyoles, no estarà fora del bon suposar que el mercat vinic vagi comprès en un grau de millorament, favoregut pel millor aspecte monetari que en la veïna república ve demostrant-se.

Ademés, el fet recent de la Conferència de Comunicacions i Transports, celebrada a nostra urb amb representants de les diferents nacions que concorren en Societat a escatir un dels greus problemes de la postguerra, marca un ferm desitg de millorar les relacions mercantils; i com sigui que la facilitat de trànzits és una de les raons que automàticament planen damunt dels contractes comercials, si la Conferència dóna alguna tangible ventatja als discursos pronunciats, les paraules de Hanotaux, les al·lusions de Harding, les declaracions d'Ortuño, les excitacions de sir Lewellyn i les esperances de Bignani, podran cristallitzar, sens trigar gaire, en una més ferma conveniència internacional.

No pertany a la secció nostra ni li escau a llur cronista deturar-se en altres consideracions derivades de les precedents ratlles, mes sí és pertinent agermanar la primera nova telegràfica que hem retret amb les afirmacions de la Conferència, per a arribar a un estat més esperançador de nostra situació tan decandida que té una característica comatosa.

Bé ho veiem: els preus dels mercats s'aboquen al descens d'una manera gairebé insensible, però manifesta. Veritat, però, que de moltíssim temps ençà els vinyaters romanen callats i abstrets sense decidir-se a les transaccions que senyala la cotització oficial. I això en raó a l'obligat compàs d'espera que imposa el desconeixement de la norma aranzelària en estudi i que es proposen implantar.

En no allunyades cròniques ja ho deiem: sembla que l'hora industrial és la que cronometrisa tota producció, i és ben recent la declaració (semi miniserial) de que el mòdul proteccionista està reclamat per industrials, comerciants i agricultors. Sí, s'ha dit així, terminantment, en forma generalitzada, sense eufemismes i sense excepcions que demà serà indispensable fer. I és per això, tal volta, que s'aventuren uns preus impossibles en les valoracions dels vins estivat, i és per això que, ruïna per esfondrament, no sentim cap afany ni pressa per a vendre i endogalar-nos.

Es per això que, sisquera en l'hora present, no hi sentim ni hi volem sentir per aquest indret, que, com digué l'immortal defensor gironí, «avui així; demà, ço que més convingui».

I així arribarem, ajudant Déu, a la plena brotada dels ceps que per Sant Josep solen verdejar, sense que la producció vinatera mostri encara impaciències que podrien tornar-se remordiments, si avril variable volgués jugar-nos la mala passada d'un devallar termomètric que ens deixés més plorosos que ho estan ara els brots a punt d'escatar.

De forma, lectors vinyaters, que en nostra afer, com en tants d'altres, fa de més bo l'esperar que l'arribar tard i afadigat. ¿No vos sembla?

PERE J. LLORT

INFORMACIÓ OLEÍCOLA

La fabricació fineix en quasi totes les comarques productores de nostra terra; sols a l'Urgell es treballarà per tota la quinzena pròxima.

Les existències d'oli cada dia són més grosses; a Tortosa hi afluïx tot l'oli d'Aragó, i s'entrulla esperant la concessió de l'exportació; a Reus passa, encara que en menys escala, el mateix; a l'Urgell també tothom guarda, esperant que es pugui adinerar millor.

Els mercats estrangers estan completament desanimats; els del Mediterrani han vist com els olis de Tunes cada dia s'ofereixen més barats, arribant-se a produir baixes de més de 50 francs en un dia.

Els mercats americans no demanen oli, perquè per ara no poden vendre el que tenen en existència i es per això que els italians i francesos, que teneu l'exportació lliure, no poden treure ni una caixa.

Els nostres mercats han donat aquests dies una mica de sensació de fermesa, més no ha estat constant més que amb les classes fluïxes que s'han sostingut, mentres amb les bones no s'ha fet cap transacció.

La fermesa en els olis dolents s'explica pel motiu que per decret s'han tolerat pel consum els olis que porten el cinc per cent d'acidesa, en lloc del tres que és el que abans es senyalava.

D'olis bons en queden pocs, puix tota la nostra producció, menys poques excepcions, ha estat de classes fluïxes degut a la mosca que ens va envahir totes les oliverades.

De exportació, cada dia es pot dir menys. Potser tardarà molt encara, mes preguem perquè quan vingui, tard o d'hora, sigui ben àmplia i sense el perill que es pugui tornar a tancar, car aquest és la única manera de poder refermar les nostres marques en els mercats consumidors.

En preus es poden apuntar els següents:

Olis fins del principi i de menys d'un grau d'acidesa, fins a 215 pessetes.

Olis de fabricació actual, de bona classe, fins a 197 pessetes.

Id. de fabricació actual, de menys de tres graus, fins a 177 pessetes.

Id. de menys de sis graus, fins a 168 pessetes.

I altres, fins a 150 pessetes.

Tots els preus són per cent quilos, sense envàs, i sobre vagó procedència.

Els olis de remolta continuen pagant-se, encara que sense gran sortida, fins a 120 pessetes els 100 quilos.

LISINI ANDREU

NOTICIARI

— *La Junta directiva de la Cambra Agrícola de l'Empordà* ha quedat constituïda d'aquesta manera:

President, Eusebi de Puig i de Rich; vis-president, Lluís M.ª Jordi; tesorero, Joan Torres; comptador, Joan Gou; secretari general, Antoni Rocalba; president secció primera, Joan Arderius; ídem segona, Paulí Geli; ídem tercera, Joaquím Cusi; secretari secció primera, Antoni Papell; ídem segona, Vicens Sans; ídem tercera, Josep Maria Martí; vocals: Francisco Casamort, Joan Torrent, Josep de Pont, Josep Ferran, Jaume Gorgot i Bartomeu Trulls.

— *La Federació Agrícola de la Conca de Barbarà*, a fi d'alentar al Governador de Barcelona, en son noble propòsit de l'abaratiment de les subsistències i de perseguir als defraudadors, li ha adreçat aquest despatx:

«La Federación Agrícola de la Conca de Barbará, compuesta de 27 sindicatos productores de vino, al felicitar a V. E. por su propósito de perseguir a los sofisticadores de este producto, por acuerdo especial de su Consejo le participa su profunda gratitud, deseando fervorosamente, en bien del productor y del consumidor, que la campaña de depuración, obtenga el feliz éxito que esperamos».

— *S'han començat els treballs de poda d'oliveres*, que d'anys ensà ve patrocinant el Consell Provincial de Foment.

Els pobles designats per a fer la campanya actual, són Tiana, Montgat, Mataró, Argentona, Sant Cugat del Vallès, Sant Climent del Llobregat, Sant Andreu de la Barca i Pobla de Claramunt.

El Consell prega a totes les entitats que hagi rebut fulles per a la rectificació de l'estadística de societats agrícoles, les trametin de seguida a la dita corporació ja que és un servei que ha de fer-se abans del pròxim mes de març.

— *En el certamen literari celebrat a Valls*, amb motiu de les festes de la Candela, el culte escriptor agrari i collaborador nostre, Mn. Josep M.ª Rovira, ha guanyat el premi ofert pel Banc de Valls, amb un estudi sobre la solució del problema col·lectiu agrari.

— *El Consell Provincial de Foment de Barcelona* en sa darrera reunió ha aprovat l'estudi estadístic econòmic redactat per la secció d'Agricultura, sobre preus dels jornals i atuells més en ús entre els agricultors, acordant que sia remès al Consell Superior.

En la mateixa sessió s'acordà encomanar a la secció d'Agricultura la contesta del Qüestionari publicat per l'Acadèmia de Jurisprudència i Llegislació, referent a usos en les fites terminals, passos i aigües en nostra regió.

— *La «Gaceta de Madrid»* ha publicat una real ordre del ministre de Foment autoritzant a la Direcció General d'Agricultura per a convocar un concurs, a l'objecte de vendre el superfosfat de calç que adquirí l'extinguida Comissaria General de Proveïments a benefici dels agricultors, del qual, malgrat la publicitat que es donà a l'assumpte, no es logrà vendre'n més que una petita partida.

Resulta que n'hi han 11,000 tones en els ports de Santander, Bilbao, Pasajes, Huelva, Sevilla i Màlaga.

Les compres poden efectuar-les les entitats o els particulars, poguent-se comprar la totalitat o una part d'ella.

— *A la Federació Catòlico-Agrària de l'Ebre, de Tortosa*, el seu president, don Josep Maria Cartes Mur, hi ha donat un conferència tractant de la qüestió dels olis, relatant totes les gestions fetes prop del Govern per a conseguir-ne la lliure exportació.

— *S'ha format una ponència nomenada pel Consell Provincial de Foment, de Tarragona*, per a informar sobre el coto-arrocer sol·licitat per don Manuel Homedes i altres propietaris de Tortosa.

El mateix organisme ha dirigit telegramas al Govern demanant la lliure exportació de l'oli.

— *A Sabadell s'hi ha celebrat la festa de l'Arbre Fruiter*, en el paratge denominat «El Taulb».

— *La Caixa de Prèstecs i Estalvis de Sarreal*, d'acord amb la Junta de govern del Sindicat de Vinicultors, a l'objecte de donar més facilitats i avantatges que l'actual moviment econòmic requereix, als imponents de comptes corrents d'estalvi, i al mateix temps ampliar en lo possible les demés operacions, ha acordat fer importants reformes en sos estatuts, que amb breuetat s'exposaran al públic.

— *Protestant de l'augment de tarifes de drets d'entrada del sofre*, la Unió de Vinyaters de Catalunya ha enviat telegrames al president del Consell de Ministres, als ministres d'Hisenda i Foment i al president de la Junta d'Aranzels i Valoracions.

NOTES DEL DEPARTAMENT D'AGRICULTURA DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

Sota la presidència de don Josep Puig i Cadafalch i amb assistència de tots els vocals que l'integren, es reuní el Comitè Administratiu de la Caixa de Crèdit Comunal.

Es donà compte de la Memòria presentada pel director referent a l'actuació de la Caixa de Crèdit durant l'any propassat, així com de l'inventari-balanç de les seves operacions.

S'acordà proposar al Comitè Directiu l'aprovació del préstec sol·licitat per la Societat Agrícola Pràctica d'Albatarrech, reduint, no obstant, la petició formulada pel Sindicat.

Fou desestimada la petició del Sindicat de Soses per no respondre l'objecte de préstec als fins del foment agrícola i al d'auxili econòmic de la Caixa.

Fou pres l'acord de no concedir préstecs als Sindicats si els Ajuntaments dels pobles on radiquen són deutors de la Mancomunitat i de les Diputacions respectives.

Resum dels treballs efectuats en el mes de febrer pel Laboratori dels Serveis Tècnics d'Agricultura. Mostres analitzades:

Terres de conreu, 5; anticriptogàmics i insecticides, 2; adobs, 15; vins, misteles i alcohols, 36; aliments, 4; diversos, 2.—Total mostres, 64.

Pel personal de la Secció de Viticultura s'ha visitat els camps experimentals de Barbarà, Palau d'Anglesola, Sallent i Esparraguera, on s'hi han fet proves de poda de vinya.

Pel Servei d'Arbres fruiters s'han evacuat consultes formulades per diferents particulars o entitats d'Avià, Guardiola, Vilarrodona, Cabra, Palautordera, Poboleda, Igualada, Almeria, Copons, Valls, Alió, Sant Sadurní d'Anoia, Barcelona, Tivissa, Isona, Marganell, Càceres, Argentona i Ciutadella.

Per l'Acció Social Agrària s'han atès consultes de Tivissa, Ribarroja de l'Ebre, Callús, Vich, Vilaseca, Tortosa, Albi, Manlleu, Gavà, Igualada i Barbarà.

Per la d'Enologia vàries sobre cellers de Rubí, Guiamets i Barbarà.

CONSULTORI

En aquesta secció es respondrà gratuïtament i per torn rigorós, a totes les consultes que facin els subscriptors

P. M. MANRESA. — Alcohol absolut és alcohol pur, es a dir, sense altres substàncies. En la pràctica no existeix alcohol absolut en el sentit estricto de la paraula, car no hi ha cap medi que permeti lliurar-lo *totalment* de les substàncies que poden contaminar-lo. No obstant, es parla d'alcohol absolut referint-se a aquell alcohol, ja extraordinàriament depurat, en el qual, les matèries estranyes, són en petita quantitat. Vostè, demés, haurà sentit parlar d'alcohol de 95, a 96 a 97, etc., o d'alcohol a

95 graus, a 96 graus, a 97 graus. Aquestes expressions sinònimes volen indicar que, en l'alcohol en qüestió, 95-96-97, són d'alcohol absolutament pur, i la resta fins a 100, substàncies contaminants.

Quan es diu, aquest vi, té 10 graus d'alcohol, vol significar-se que en 100 litres de vi, hi ha 10 litres d'alcohol pur o absolut. Si vostè destilla aquest vi, separarà l'alcohol i junt amb ell, una certa quantitat d'altres matèries. Per tant obtindrà un alcohol que no és pur. Aleshores es fa la rectificació, amb la qual es purifica l'alcohol, es a dir, s'eliminen aquelles matèries en major o menor proporció. Però llur eliminació, com li he dit més amunt, no pot ésser mai total, encara que s'aproximi molt. Aquest alcohol *molt* purificat és el que generalment s'anomena absolut. Quan la seva purificació no és tant elevada, es parla de alcohol a 80, a 90 etc.

No sabria que vol indicar vostè amb grau real i volum real, per això no puc contestar-li. Doni'm més detalls i miraré de complaure'l. T. T.

Ofertes i demandes dels sindicats

El Sindicat Agrícola de Butsenit (Lleyda) té per a vendre 40 vagons d'alfals de primera qualitat.

SOFRE FLOR-MOLT : TERRÒS :

Grans refineries a Tarragona de la

Union Sulphur Co., S. A. E.

Representants de la UNION SULPHUR Co.,
de Nova York i de les RAFFINERIES INTER-
NATIONALES DE SOUFRE, de Marsella.

PRODUCTES GARANTITS

99 per 100 de puresa per els més importants
LABORATORIS D'AGRICULTURA

A D O B

Noves aplicacions del

SOFRE VERGE

99 per 100 de puresa com a

FERTILITZANT

INFORMES TÈCNICS: Secció agronòmica de la «Union Sulphur Company, S. A. E.», Conde de Romanones, 3 i 5. — MADRID.
PREUS: Apartat 10.-TARRAGONA i oficines MADRID, Velázquez, 64, des del 1.º de gener 1921

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

ARBRES

Selecció d'arbres per a repoblació de riberes

Plançons de POLLS BORDILS

reconeguts en el XIV Congrés de la Federació Agrícola Catalano-Balear, com una de les classes de població de major producció

Carolines - Plàtans - Acàcies

Albes - Pollancs de totes classes

.....

Miquel Bosch Batlle
BORDILS (Girona)

SINDICATS AGRICOLES I VINATERS

PER A TOTA MENA DE
TINES PER A VI, BAS-
SES PER A AIGUA I
CONSTRUCCIONS DE
CIMENT ARMAT,

LA CASA

LLUIS SANS

Carrer Trafalgar, 14
BARCELONA

TÉ ESTABLERTA
UNA SECCIÓ ESPE-
CIAL DE PRESSU-
POSTOS I PLÀNOLS

CONSTRUCCIONS AGRARIES

OFICINA TÈCNICA

Projectes : Pressupostos : Avant-
projectes : Avant pressupostos
Consultes : Estudis preliminars

Director: Cèsar Martinell
ARQUITECTE

BARCELONA
Rambla de Catalunya, 122
VALLS
Arrabal Castell, 47

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Deu vostè

per a obtenir millor resultat en el tractament contra el «*mildew*» de la vinya, aplicar el

CALDO BORDELE'S

“ENOL”

i economitza el producte i farà millor treball si l'aplicació és feta per mitjà dels aparells polvoritzadors ECLAIR Vermorel i EXCELSIOR Gobet, legítims.

VICENS VILA CLOSA

(Successor de Kegels i Vila)

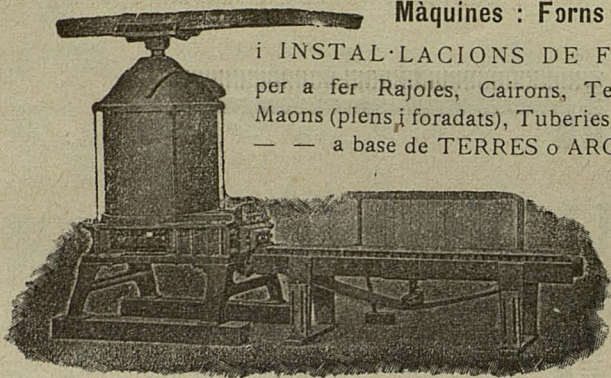
Passeig de Gràcia, 88 : Telèfon 1338 G.

BARCELONA

Demani
prospectes

Maquinària viti-vinícola : Productes enològics i anticriptogàmics.

En dirigir-vos a les cases anunciadores, citeu **AGRICULTURA**

Màquines : Forns : Accessoris

i INSTAL·LACIONS DE FÀBRQUES
per a fer Rajoles, Cairons, Teules, Totxos,
Maons (plens i foradats), Tuberies o Canonades,
— a base de TERRES o ARGILES —

PREMSES,
AMASSA-
DORES,
MOLINS,
MATXA-
CADORES,
GARBE-
LLADO-
RES

MESCLA-
DORES de
morter, etc.

Màquina, moguda a força animal,
fabricadora de materials d'edificació, amb fangs o argiles

Instal·lacions de FABRIQUES de CALÇ i CEMENTS

Màquines i Motllos per a
fer: BLOCS, MAONS, CO-
LUMNES, CORNISES i al-
tres objectes d'ornamenta-
ció amb CIMENT i ARENA

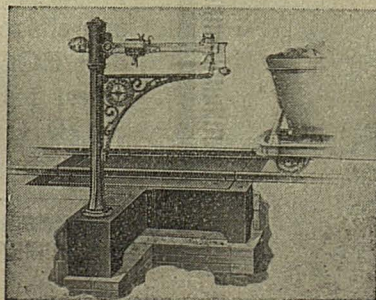
ESTUDIS i PROJECTES

J. F. Villalta, c. E.

(Apartat de Correus) **BARCELONA**

BÀSCULES ARISÓ

LES UTILITZEN EN QUASI TOTS ELS
SINDICATS, MAGATZEMS D'OLIS I
VINS I INDÚSTRIES, PER LLUR DU-
RACIÓ, SEGURETAT I EXACTITUD

Bàscula model 253 per a pesar vagonetes

Caixes d'acer per a guardar valors

PER A OBRIR AMB CLAU I SENSE CLAU

Demanin-se dibuixos i preus a

ARISÓ - Sans, 12 - BARCELONA